

Yuraj Ráyman

NĀŠ BRAT HLAVIČKA

ilustrácie Zuzana Bologh

Text © Juraj Rayman 2020

Ilustrácie © Juraj Balogh 2020

Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2020

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovat' ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-556-4581-0

Yuraj Ráymon

NÁŠ BRAT HLAVIČKA

ilustrácie Zuzana Bologh

slovar

Aby bola sestra sestrou, potrebuje minimálne jedného súrodenca. So súrodencom sa dá robiť mnoho vecí. Podniknúť dobrodružnú výpravu, spoznávať nových kamarátov, venovať sa všetkým druhom športov, pri ktorých treba spoluhráča, alebo jednoducho vyvádzať lotroviny. To vedia súrodenci spravidla najlepšie. Lenže... to nie je Alicin prípad.

Brat je od Alice o tri roky starší. Volá sa Miňo. Mama mu hovorí Milanko a otec, keď Miňa niečo rozruší a on mu musí dohovoriť, ho oslovuje Milan. Chce tým dať najavo, že Miňo je už dosť veľký, aby nerobil problémy. Miňo si namiesto odpovede dosť často začne búchať pästami po hlave a nikto sa k nemu nesmie priblížiť. V takých okamihoch sa Alica Miňa bojí. A bojí sa aj oňho. Keď bola menšia, vymyslela mu vlastné meno: Hlavička. Podľa ochranej prilby, s ktorou pre vlastnú bezpečnosť chodí ešte aj do postele.

Mama, oco aj Alica majú Hlavičku radi a snažia sa robiť všetko, aby sa po hlave búchal čo najmenej. Lenže vecí, ktoré ho rozrušia, je priveľa. V starom byte na sídlisku ho dráždil zvuk výťahu, ak ho niekto privolal uprostred noci, aj škripot kolies rannej električky. Susedov zasa plašili neľudské zvuky, ktoré Miňo vydával, keď ho výťah či električka vyplašila zo spánku.

Susedia boli trpezliví. Uvedomovali si, že rodičia to s postihnutým synom nemajú ľahké. Ale keď sa otec rozhodol, že predajú byt a zatnú zuby, vezmú si hypotéku, aby sa mohli presťahovať niekam, kde Miňa nebude rušiť ani výťah, ani električky a on nebude rušiť susedov, všetkým v paneláku náramne odľahlo.

„Tu orol, tu orol! Prepínam!“

„Bráško, ono to naozaj funguje!“

„Edo, ty si vážne Edison! Môžem byť stále v spojení a nikto nás nebude džubať, že sme za týždeň prevolali mesačný kredit!“

Edo, Peter a Šimon nie sú skutoční súrodenci. Napriek tomu, ešte počas školského roka, založili **TéBéZeteR** – Tajné Bratstvo Zlepanej Ruky. Prísahu vernosti potvrdili napľutím do dlaní a pevným stiskom a tým, že si v domčeku na starej čerešni zriadili **TéHáeS** – Tajný hlavný stan, v ktorom sa zišli hneď v prvý deň prázdnin, aby vyskúšali Edov najnovší zlepšovák – vysielacky, ktoré vlastnoručne vyrobil zo starých autorádií.

„Teraz ja! Ticho! Aj ja chcem niečo povedať,“ pretlačí sa k vysielacke Šimon a slávnostne si odkašle. „Haló! Haló!“

„Vysielacka nie je telefón,“ poučí ho trpezlivo Edo. „Musíš sa ohlásiť a povedať *prepínam*.“

„Tu orol, tu orol! Prepínam!“ opraví sa Šimon.

„Až na to, že orol som ja. Musíte si vymyslieť vlastné vysielackové mená.“

„Ja budem sokol!“ vyhlási pohotovo Peter.

„To som chcel práve povedať ja!“ zamrncí

Šimon, ktorý je z trojice najmladší a niekedy sa tak aj správa.

„Môžeš byť vrabec alebo kanárik,“
podpichne ho Peter.

Ale Šimon rázne nesúhlasí. „Nechcem byť vždy ten najmenší! Ak ste si nevšimli, narástol som od Vianoc najmenej o päť centimetrov!“

„No tak buď, pre mňa za mňa, hoci aj kondor!“ navrhne Edo zmierlivo, aby sa Šimon neštval.

„Kondor je ešte väčší ako orol! Však?“
Šimon prijme návrh s nadšením.

„No jasné. A všetci sa ho boja.“

„Tu kondor! Tu kondor!“

chopí sa vysielacky Šimon a plný nadšenia zahlási: „S tými vysielackami by sme sa pokojne mohli hrať na ozajstných pátračov! Keď jeden vypátra niečo podozrivé, dá okamžite vedieť ostatným.“

Čosi také chcel práve navrhnúť Peter, ale keďže ho Šimon predbehol, reaguje zdržanlivo. „Nie sme už trochu veľkí, aby sme sa na niečo stále len hrali?“

„Sme!“ prikývne Edo. „Preto sa na nič nebudeme hrať!“ Napraví si okuliare a slávnostne dodá: „Budú z nás naozajstní pátrači a najneskôr do konca prázdnin vyriešime poriadne zamotanú záhadu alebo rafinovaný zločin!“

Vysielacky, predstava odhalených zločinov a slávy v médiách natoľko rozohnili chlapčenskú fantáziu, že priamo v TéHáeS premenovali **TéBéZeteR** na **TéBéPé** – Tajné Bratstvo Pátračov, čo sa ľahšie vyslovuje a je aj výstižnejšie. Vzali si ďalekohľady, vyliezli každý na iný konár a zahľadeli sa rôznymi

smermi, aby im neuniklo nič, o čom by sa mohli navzájom informovať vysielaczkou.

„Tu orol! Tu orol! Vidíte niečo podozrivé? Prepínam.“

„Tu sokol! Tu sokol! Zatiaľ nič. Prepínam.“

„Tu kondor! Tu kondor! Ako budem vedieť, že vidím niečo podozrivé?“

„Zabudol si povedať *prepínam*,“ upozorní kondora Šimona orol Edo a preleští si okuliare.

„Pre správneho pátrača musí byť podozrivé všetko. Každý malý detail nás môže priviesť na stopu veľkého prípadu!“

Šimon vyplúje kôstku z čerešne, ktorých mu priamo pri ústach rastie celý stravec, a nechá sa uniesť fantáziou. „A... keď ten veľký prípad vyriešime? Budeme slávni?!“

„Jasnéže!“ Edo si už preleštil sklíčka na okuliaroch aj na ďalekohľade, ale nech robí, čo robí, stále nevidí dosť ostro. „Pozvú nás na tlačovku a policajný prezident nám verejne pripne medailu,“ dodá.

„Prestaňte snívať páni,“ zasiahne do debaty

s plnými ústami Peter, ktorý sa viac než pozorovaniu venuje čerešňiam. „Jediná záhada, ktorá sa u nás kedy stala, bolo zmiznutie kozy babky Trčkovej minulé leto. A ešte aj tú sme potiahli my, keď sme ju chceli vystreliť do vesmíru.“

„A stará Trčková nám za odmenu dala cukríky, keď štart zlyhal a my sme jej ju akože našli,“ uškrnie sa pri spomienke Šimon.

„Ale teraz nebudeme pátrať po koze!“ zarazí ich rázne Edo. „Práve preto, že sa u nás doteraz nič mimoriadne nestalo, máme šancu byť pri tom, keď sa konečne niečo stane.“

To je logika aj štatistika v jednom.

Len musíme mať oči na stopkách a dávať poriadne bacha, aby sme to neprepásli,“ zloží si okuliare a skúša zaostriť ďalekohľad bez nich.

„Tu kondor! Tu kondor! Chalani, nevaďte sa!“ šepne nalievavým tónom Šimon.

„Hlásim niečo podozrivé v smere severo... severo...“ a keďže sa v rýchlosti nevie zorientovať, ukáže rukou na kraj lúky, kde sa naozaj čosi pohlo: „Hentam!“

„Veď je to len akési dievča na bicykli,“ snaží sa zaostriť ďalekohľad Edo.

„NEZNÁME dievča!“ zdôrazní Šimon.

„Hádam ju kvôli tomu neškrtneme z okruhu podozrivých?“

„Skôr kvôli tomu, že vôbec nevyzerá podozrivo,“ upresní Peter, ktorý sa obvykle o dievčatá príliš nezaujíma.

„A nie je práve to dostatočne podozrivé? Keby som bol zločinec, tiež by som sa snažil vyzerať maximálne obyčajne,“ argumentuje Šimon.

„Ticho! Ticho!“ šepne výstražne Edo.
„Lebo si nás všimne!“

Neznáme dievča na bicykli je Alica. Bola sa previezť po okolí, aby mama nepovedala, že je pasívna a nehľadá si na novom mieste kamarátov. Chlapcov na čerešni si vďaka slnečným prasiatkam, ktoré odrážajú sklíčka ich ďalekohľadov, všimla už z diaľky, no tvári sa, že o nich nemá potuchy. Ale keď prechádza popod čerešňu, zámerne trochu spomalí, aby si ich stihla nenápadne obzrieť.

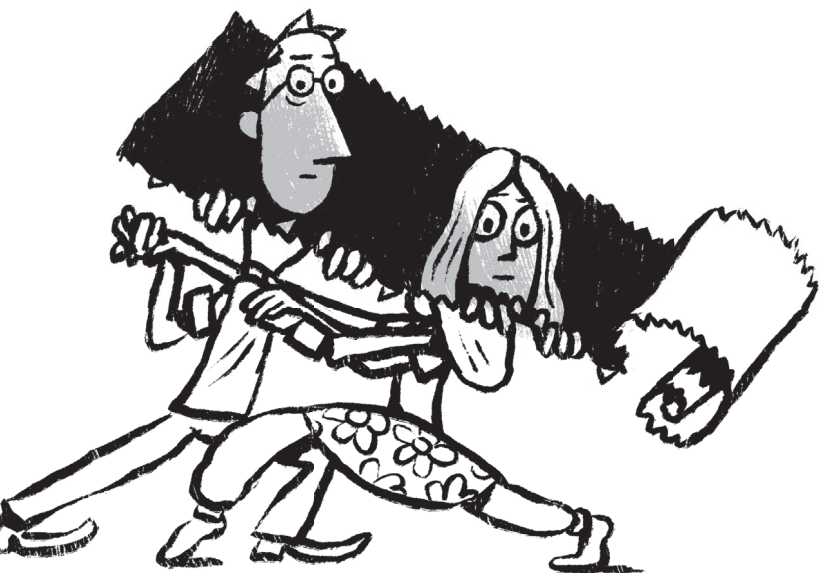
„Možno je u niekoho na prázdninách,“ šepne Peter, keď Alicin bicykel prehrkoce priamo pod nimi.

„To už by sa nám dávno donieslo,“ krúti hlavou Šimon.

„Najlepší spôsob, ako zistiť, čo je zač, bude sledovačka!“ mieni Edo, ktorému sa konečne podarilo zaostriť a zapozerať sa za odchádzajúcou Alicou tak intenzívne, až pritom pozabudne, že sedí na konári,

stratí rovnováhu a zletí rovno do kôpky raždia, ktoré si pod stromom nechal sušiť jeho dedko na zimu.

V Alicinej rodine sa všetko točí okolo jej brata. Mama sa pekných pár rokov poriadne nevyspala, do práce nechodí, nosí si ju domov a po večeroch žmúri do monitora počítača. S oteckom nechodia ani do kina, ani do divadla, a už vôbec na tancovačku ako kedysi, keď sa zoznámili na kurze tanga a mysleli si, že v jeho rytme pretancujú celý život.

Mama obvykle robí najmenej tri veci súčasne. Aj teraz má v jednej ruke mop, v druhej prachovku, telefón si pri uchu pridrža plecom a popritom ostražitým zrakom kontroluje všetky kúty, či niekde po sťahovaní neostalo zabudnuté zrnko prachu. Alicu, ktorá sa práve vrátila zvonku a opiera bicykel o verandu, si zatiaľ nevšimla. Telefonuje s otcom, pretože mu potrebuje oznámiť naliehavú záležitosť. „Nečakala som, že prídu už dnes! Iba mi pred chvíľou pípla esemeska. Ved’ som ešte nestihla ani vybalit’ všetky veci!“ sťažuje sa vyplašeným tónom.

„Mala si povedať, že sa nám to dnes nehodí,“ odvetí do telefónu otecko polohlasom, pretože práve sedí za stolom v kancelárii a nechce rušiť kolegov súkromnými záležitosťami.

„Ešte by si mysleli, že niečo nezvládam!“ namietne mamička. „Sľúb, že prídeš skôr. Vieš, aké je dôležité, aby sme ich mali na svojej strane.“

„Neboj sa. Nebol som dnes na desiatu

a ostanem v kancelári aj namiesto obeda. Urobím prácu skôr a stihnem vyraziť, než začnú zápchy,“ sľúbi otec povzbudivým hlasom. „Som si stopercentne istý, že naše nové bývanie na nich urobí ten najlepší dojem!“

Oteckova obežná dráha je o čosi dlhšia ako mamičkina. Pracuje vo veľkej projekčnej kancelárii a za jediný deň stretne viac ľudí ako ona za celý mesiac. Väčšinou sú to kolegovia architekti a stavební inžinieri. Otecko má veľmi zodpovedné povolanie. Pracuje ako statik. Každý deň počíta a prepočítava, meria a premeriava, sústreďuje sa, aby mosty a poschodové budovy, ktoré vymyslela fantázia architektov, vydržali všetky ťahy a tlaky, aby sa pod ťarchou vlastnej váhy nezrútili. Otecko je vo svojom odbore macher. Žiadna z jeho stavieb doteraz nespadla. Každá pevne drží a bezpečne slúži svojmu účelu. Všetci kolegovia vo firme ho uznávajú a všetci

chvália. Otecko je samozrejme rád, že sa mu v práci darí, ale vždy, keď ho nadriadení potľapkávajú po ramene a jemu sa na tvári už-už ide vynoriť spokojný úsmev, voľačo krehké v ňom cvakne a on si spomenie na Milana. Na to, že niektoré veci sa vopred vypočítať nedajú. A z toho mu býva ťažko.

Kedysi býval otecko švihák. Bezstarostný sebavedomý mladý muž, ktorý sa s dôverou spoliehal na budúcnosť. Keď ich lekári spolu s mamičkou zavolali, aby im oznámili synovu diagnózu, sľúbili si, že nech sa stane čokoľvek, budú ho milovať rovnako, alebo ešte viac, ako keby bol zdravý. Lenže čím viac si Milan búchal po hlave, čím viac tanierov rozbil a čím viac polievok vylial, tým vyčerpávajúcejšie bolo sľub dodržať. „Prečo práve my musíme mať také starosti?“ kládol si otecko ťažkú otázku, a čím častejšie si ju kládol, tým mu bolo ťažšie. Niekedy sa zdalo, akoby sa vzduch okolo neho premenil na hustú tekutinu, v ktorej sa topí.

Podobne sa dosť často cítila aj mamička. Bola unavená. Bála sa budúcnosti. Mala strach z toho, čo príde, ale pred oteckom to tajila, aby mu nepridávala ešte viac starostí. Ani otecko nechcel pridávať starosti mamičke, a tak začali mať tajnosti obaja.

Navonok sa tvárili, že všetko zvládajú a nič pre nich nie je príliš ťažké. Bolesť si ukladali na dno duše, a tá zo dňa na deň rástla.

„Ali! Už si doma?“ začuduje sa mama, keď odloží telefón, prachovku aj mop.

„Uhm,“ prikývne Alica a tvári sa, že telefonát nepočula.

„Akosi rýchlo,“ zaznie v maminom hlase mierne ustarostený tón. „Stretla si nejaké deti?“

„Asi sú na prázdninách,“ odpovie vyhýbavo Alica.

„Všetky?“

Alica si miesto odpovede vloží do úst ríbezľu z misky na stole.

„Mala by si si tu čím skôr nájsť kamarátov. Veď s nimi od septembra budeš chodiť do školy.“

„Ani na sídlisku som žiadnych extra nemala.“

„Veď práve.“ Mama pohladká Alicu po vlasoch a začne z police vyberať veci na pečenie. „Dúfala som, že na novom mieste by to mohlo byť inak.“

Alica radšej zmení tému. „Ideš piecť koláč?“

„Nech to u nás pekne vonia,“ prikývne mama.